

[First page is on the next page of this

A5 format folder for Vespers:

Left pages:

Translation (in Norwegian and some in English)

Right pages:

Latin text for Vespers,

Norwegian for the unveiling of the Memorial plaque]

VESPER OG MINNEPLATEAVDUKING

PÅ FEMHUNDREÅRS DAGEN FOR
ERKEBISKOP ERIK VALKENDORFS DØD,
28. NOVEMBER 2022 – SANTA MARIA DELL'ANIMA

The front page of Breviarium Nidrosiense, the Nidaros Breviary (Paris 1519), the second book to be printed for Norway, after the Nidaros Missal. Both works were commissioned by archbishop Erik Valkendorf. In the centre is his episcopal coat of arms. Photo: The National Library of Norway

TRANSLATION ON THE LEFT SIDE PAGES

VOTIVVESPER FOR DEN HELLIGE OLAV, MARTYR OG NORGES VERNEHELGEN

PRELUDIUM

INNLEDNING

V. Gud, kom til meg til hjelp.
R. Herre, skynd deg til min frelse.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd,
som det var i opphavet, så nå og alltid
og i all evighet. Amen. Halleluja!

SALMODI

Antifon 1

Herrens hellige martyr, Olav, vi ber deg: Gå i forbønn for oss hos Gud, så han gir oss tilgivelse for våre synder og det evige livs lønn.

Salme 110, 1-5.7 – Messias, konge og prest

¹ Herren sa til min Herre: *

«Sett deg ved min høyre hånd.

Til jeg får lagt dine fiender *

til skammel for dine føtter.»

² Ditt veldes kongestav skal Herren utstrekke fra Sion, *

du skal herske blant dine fiender.

³ Kongsmakten er din på din veldes dag, *

i dine helliges herlige lysglans.

Før morgenstjernen *

har jeg født deg av mitt skjød.

⁴ Herren har svoret, og han angrer det ikke: *

«Du er prest på Melkisedeks vis til evig tid.»

⁵ Herren ved din høyre hånd *

knuser konger på sin vredes dag.

VESPERAE VOTIVAE DE SANCTO OLAVO, MARTYRI ET NORVEGLÆ PATRONI

PRELUDIUM

INITIO

V. Deus, in adiutorium meum intende.
R. Dómine, ad adiuvándum me festína.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.
Sicut erat in princípío, et nunc et semper,
et in sæcula sæculórum. Amen. Allelúia.

PSALMODIA

Antiphona 1

Sancte martyr Dómini Oláve, pro nobis, quæsumus, apud Déum intercède, ut concedat nobis delictórum véniam, vitæ æternæ largiatur præmia.

Psalmus 109 (110), 1-5.7 – Messias rex et sacerdos

¹ Dixit Dóminus Dómino meo: *

«Sede a dextris meis,

donec ponam inimicos tuos *

scabéllum pedum tuórum».

² Virgam poténtiæ tuæ emittet Dóminus ex Sion: *

domináre in médio inimicórum tuórum.

³ Tecum principátus in die virtútis tuæ,†

in splendóribus sanctis, *

ex útero ante lucíferum genui te.

⁴ Iurávit Dóminus et non pænitébit eum: *

«Tu es sacérdos in ætérnum

secúndum órđinem Melchisedech».

⁵ Dóminus a dextris tuis, *

conquassábit in die iræ suæ reges.

⁷ Han drikker av bekken på veien, *
derfor løfter han høyt sitt hode.

Ære være Faderen og Sønnen *
og Den Hellige Ånd,
som det var i opphavet, så nå og alltid *
og i all evighet. Amen.

Ant. 1 gjentas

Antifon 2

Hellige martyr, Olav, ved din vennlige bønn til Gud, vern oss alltid og alle steder.

Salme 116, 1-9 – Takksigelse

¹ Jeg elsker Herren, for han hører min røst, *
mitt hjertes bønn.

² Han vendte sitt øre til meg, *
alle mine dager vil jeg påkalle ham.

³ Omkring meg lå dødens snarer, *
dødsrikets redsler grep meg.
Jeg ble grepet av sorg og smerte. *

⁴ Jeg påkalte Herrens navn:
«Herre, frels min sjel!»

⁵ Herren er nådig og rettferdig, *
barmhjertig er vår Gud.

⁶ Herren verner de enfoldige. *
Jeg var i nød og han frelste meg.

⁷ Vend tilbake, min sjel, til din ro, *
for Herren har gjort vel mot deg.

⁸ Du frelste min sjel fra døden, *
mitt øye fra gråt,
min fot fra fall.

⁹ Jeg skal vandre for Herrens åsyn *
i de levendes land.

⁷ De torrénite in via bibet, *
proptérea exaltábit caput.

Glória Patri et Fílio *
et Spirítui Sancto.

Sicut erat in princípío et nunc et semper *
et in sáecula sáeculórum. Amen.

Ant. 1 repetitur

Antiphona 2

Sancte martyr Oláve, tua Deo plácita prece nos semper et ubíque protége.

Psalmus 114 (116A), 1-9 – Gratiarum actio

¹ Diléxi, quóniam exáudit Dóminus *
vocem deprecatiónis meæ.

² Quia inclinávit aurem suam mihi, *
cum in diébus meis invocábam.

³ Circumdedérunt me funes mortis, *
et angústiae inférni invenérunt me.

Tribulatiónem et dolórem invéni †

⁴ et nomen Dómini invocábam: *
«O Dómine, líbera ánimam meam».

⁵ Miséricors Dóminus et iustus, *
et Deus noster miserétur.

⁶ Custódiens párvulos Dóminus; *
humiliátus sum, et salvum me fáciat.

⁷ Convértere, ánima mea, in réquiem tuam, *
quia Dóminus benefécit tibi;

⁸ quia erípuit ánimam meam de morte, †
óculos meos a lácrimis, *
pedes meos a lapsu.

⁹ Ambulábo coram Dómino *
in regióne vivórum.

Ære være Faderen og Sønnen *
og Den Hellige Ånd,
som det var i opphavet, så nå og alltid *
og i all evighet. Amen.
Ant. 2 gjentas

Antifon 3

Hellige martyr, Olav, ydmykt ber vi deg om at du renser oss fra våre synders smuss ved dine hellige bønner.

Salme 116, 10-19 – Takksigelse i templet

- ¹⁰ Jeg trodde, derfor talte jeg, *
såre plaget var jeg.
¹¹ Full av redsel sa jeg: *
«Alle mennesker lyver.»
- ¹² Hvordan kan jeg gjengjelde Herren *
alt han har gjort for meg?
¹³ Frelsens kalk vil jeg løfte *
og påkalle Herrens navn.
- ¹⁴ For hele folkets åsyn *
vil jeg innfri mine løfter til Herren.
¹⁵ Kostelig i Herrens øyne *
er hans venners død.
- ¹⁶ Se, Herre, jeg er jo din tjener, *
din tjener og din tjenerinnes sønn;
du har løst mine lenker.
¹⁷ Jeg vil frembære takkoffer til deg *
og påkalle Herrens navn.
- ¹⁸ For hele folkets åsyn *
vil jeg innfri mine løfter til Herren,
¹⁹ i forgårdene til Herrens hus, *
i din midte, Jerusalem.

Glória Patri et Fílio *
et Spirítui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et semper *
et in sæcula sæculórum. Amen.
Ant. 2 repetitur

Antiphona 3

Sancte martyr Oláve, te humíliter deprecámur, ut a peccatórum nostrórum colluvió nibus tuis sacris nos expúrges oratió nibus.

Psalmus 115 (116B), 10-19 – Gratiarum actio in templo

- ¹⁰ Crédidi, étiam cum locú tus sum: *
«Ego humiliátus sum nimis».
¹¹ Ego dixi in trepidatió ne mea: *
«Omnis homo mendax».
- ¹² Quid retríb uam Dómino *
pro ómnibus, quæ retríb uit mihi?
¹³ Cálicem salutáris accíp iam *
et nomen Dómini invocá bo.
- ¹⁴ Vota mea Dómino reddam *
coram omni pópulo eius.
¹⁵ Pretiós a in conspéctu Dómini *
mors sanctórum eius.
- ¹⁶ O Dómine, ego servus tuus, *
ego servus tuus et fílius ancíllæ tuæ.
Dirupísti víncula mea: †
¹⁷ tibi sacrificá bo hó stiam laudis *
et nomen Dómini invocá bo.
- ¹⁸ Vota mea Dómino reddam *
coram omni pópulo eius,
¹⁹ in á triis domus Dómini, *
in médio tui, Ierúsalem.

Ære være Faderen og Sønnen *
og Den Hellige Ånd,
som det var i opphavet, så nå og alltid *
og i all evighet. Amen.

Ant. 3 gjentas

Antifon 4

Hellige Olav, Herrens dyrebare martyr, from og nådig, bistå våre bønner.

Salme 122 – Den hellige by Jerusalem

- ¹ Jeg frydet meg da de sa: *
«La oss gå opp til Herrens hus.»
- ² Så står da våre føtter *
i dine porter, Jerusalem.
- ³ Jerusalem, du velbygde by, *
sammenføyd til et hele.
- ⁴ Dit opp går stammene, Herrens stammer, *
for å prise Herrens navn etter Israels lov.
- ⁵ Der står dommerseter, *
Troner for Davids hus.
- ⁶ Be om fred for Jerusalem. *
Det gå dem vel som elsker deg.
- ⁷ Fred råde innenfor dine murer, *
trygghet i dine borger.
- ⁸ For mine brødres og mine frenders skyld *
ønsker jeg fred for deg.
- ⁹ Fordi Herren, vår Gud, har sitt hus i deg, *
ber jeg for din lykke.

Ære være Faderen og Sønnen *
og Den Hellige Ånd,
som det var i opphavet, så nå og alltid *
og i all evighet. Amen.

Ant. 4 gjentas

Glória Patri et Fílio *
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et semper *
et in sæcula sæculórum. Amen.

Ant. 3 repetitur

Antiphona 4

Sancte Oláve, martyr Domini pretióse, adésto nostris précibus pius ac propítius.

Psalmus 121 (122) – Civitas sancta Ierusalem

- ¹ Lætátus sum in eo quod dixérunt mihi: *
«In domum Dómini íbimus».
- ² Stantes iam sunt pedes nostril *
in portis tuis, Ierúsalem.
- ³ Ierúsalem, quæ ædificáta est ut civitas, *
sibi compácta in idípsum.
- ⁴ Illuc enim ascendérunt tribus, tribus Dómini, *
testimónium Israel, ad confiténdum nómini Dómini.
- ⁵ Quia illic sedérunt sedes ad iudícium, *
sedes domus David.
- ⁶ Rogáte, quæ ad pacem sunt Ierúsalem: *
«Secúri sint diligéntes te!
- ⁷ Fiat pax in muris tuis, *
et securitas in túrribus tuis!».
- ⁸ Propter fratres meos et próximos meos *
loquar: «Pax in te!».
- ⁹ Propter domum Dómini Dei nostri *
exquíram bona tibi.

Glória Patri et Fílio *
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et semper *
et in sæcula sæculórum. Amen.

Ant. 4 repetitur

KAPITTEL**1 Pet 4, 13-14**

Mine kjære, gled dere jo mer dere får del i Kristi lidelser, så dere også kan juble av glede når han åpenbarer seg i sin herlighet. Salige er dere når dere blir spottet for Kristi navns skyld, for Guds Ånd, herlighetens Ånd, hviler over dere.

RESPONSORIUM

O, hvilken troens glød som hadde oppildnet den ubeseirede martyrs hjerte; han var kringsett av ville folk; likevel sluttet han ikke å forkynne frelsens ord for alle. Han hadde mange fiender som forsøkte å fordreie Herrens rette veier.

CAPITULUM**1 Petr 4, 13-14**

Caríssimi, quemádmódu comunicátis Christi passióibus, gaudéte, ut et in revelatióne glóriæ eius gaudeátis exsultántes. Si exprobrámini in nómine Christi, beáti, quóniam Spíritus glóriæ et Dei super vos requiésцит.

RESPONSORIUM

Add 47fol

Resp.
II

O quantus * fí-de-i fer- vor in- vic- tís- simi martí-
ris pec- tus accénde-rat qui in mé- di- o gén-ti-um effe- rá-rum
con- sti- tú-tus. † Non cessábat ta- men sa- lú- tis verbum
cun- ctis pre- dí- cá-re.
‡ Mul- tos habébat ad-ver-sá-ri- os qui vi- as dómini rectas
con- bán-tur e- vér-te-re. † Non cessábat.

HYMNE

1 Gud som gav kong Olav styrke til det høge heiders kall / her å grunna Kristi kyrkje, som han vigsla ved sitt fall. / Deg vårt folk i alt sitt yrkje minnst vel og tenna skal.

2 Livsens ljós her nord du tende, / pløygde hjarteåkren vår. / Livsens såd til folket sende, / vent det voks frå år til år. / Harde tider av du vende, / kveikte kristenvon so klår.

3-4 Myrkheims redsler kvarv or landet, / fager folkelukka rann. / Kristi ord vår naud og vande / lindrar i det harde land. / Lov Gud Fader, Son og Ande, / kristne folk kring fjell og strand.

VERSIKKEL

V̇. Du har kronet ham, Herre, med herlighet og ære.

R. Og satt ham over dine henders verk.

HYMNUS

R Ex O-lav - us glo - ri - os - us, San-ctus mar -
2 Lu - men vi - tæ dat pag - an - is, Sul - cat ag -
3 Om - ne mal - um aq - uil - on - is Au - fer - tur
4 Glo - ri - a et hon - or De - o Us - que - quâ -
tyr Do - mi - ni: A - go - nis - ta pre - ci - os - us,
ros cor - di - um: Se - mi - na - tur vi - tæ pa - nis
de me - di - o: Gen - tem du - ræ re - gi - on - is
que al - tís - si - mo, U - na Pa - tri. Fi - li - ó - que,
Dat hon - or - em nu - mi - ni. Spe con - stan - ti
In sul - cis gen - ti - li - um: Ex - tir - pa - tis
Mo - lit pre - di - ca - ti - o: Trin - um lau - dat
In - cly - to Pa - rá - cli - to, Cu - i laus est
co - pi - o - sus, Of - fer tur cer - ta - mi - ni.
cunctis van - is Spes cres - cit fi - de - li - um.
in per - son - is Gen - ti - lis con - fes - si - o.
et po - tés - tas Per æ - ter - na sæ - cu - la. A - men.

VERSIKULUM

V̇. Glória et honóre coronásti eum Domine.

R. Et constituisti eum super ópera mánuum tuárum.

MARIAS LOVSANG

Antifon

O salige far, Olav, be til den gode Herre Jesus for vår gudløshets skyld.

Evangeliesang, Luk 1, 46-55 – *Sjelen fryder seg i Herren*

- ⁴⁶ Min sjel opphøyer Herren, *
⁴⁷ min ånd fryder seg i Gud, min frelser,
⁴⁸ Han som har sett til sin ringe tjenerinne. *
For se, fra nå av skal alle slekter prise meg salig.
⁴⁹ Store ting har han gjort mot meg, han den mektige. *
Hellig er hans navn.
⁵⁰ Hans miskunn varer fra slekt til slekt *
mot dem som frykter ham.
- ⁵¹ Han gjorde storverk med sin sterke arm, *
han spredte dem som gikk med hovmodstanker.
⁵² Han støtte herskere fra tronen *
og opphøyet de ringe.
⁵³ Sultne mettet han med gode gaver. *
rikfolk ble sendt tomhendt bort.
- ⁵⁴ Han tok seg av Israel, sin tjener, *
for han kom i hu sin miskunn.
⁵⁵ Slik han hadde lovet våre fedre: *
Abraham og hans ætt til evig tid.

Ære være Faderen og Sønnen *
og Den Hellige Ånd.

Som det var i opphavet, så nå og alltid *
og i all evighet. Amen.

Antifonen til Magnificat gjentas

MAGNIFICAT

Antiphona

O beate pater Oláve, pium Dóminum Iesum pro impietátibus nostris depósce.

Canticum Evangelium, Lc 1, 46-55 – *Exsultatio animæ in Domino*

- ⁴⁶ Magnificat *
ánima mea Dóminum,
⁴⁷ et exsultávit spíritus meus *
in Deo salvatóre meo,
⁴⁸ quia respéxit humilitátem ancillæ suæ. *
Ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes,
⁴⁹ quia fecit mihi magna, qui potens est, *
et sanctum nomen eius,
⁵⁰ et misericórdia eius in progénies et progénies *
timéntibus eum.
- ⁵¹ Fecit poténtiam in bráchio suo, *
dispérsit supérbos mente cordis sui;
⁵² depósuit poténtes de sede *
et exaltávit húmiles;
⁵³ esuriéntes implévit bonis *
et dívites dimísit inánes.
- ⁵⁴ Suscépit Israel púerum suum, *
recordátus misericórdiæ,
⁵⁵ sicut locútus est ad patres nostros, *
Abraham et sémini eius in sæcula.

Glória Patri et Fílio *

et Spíritui Sancto.

Sicut erat in princípio et nunc et semper *
et in sæcula sæculórum. Amen.

Et repetitur antiphona ad Magnificat

PRAYERS AND INTERCESSIONS

The Bishop: Five hundred years ago on this day, Archbishop Erik Valkendorf died here in Rome. He worked to renew the Church in Norway by commissioning liturgical books, by building projects and missionary zeal. When the King compromised the Church's jurisdiction he stood firm. Let us pray that our deeds, through the intercession of St. Olav, will likewise be faithful and fruitful.

Lector: For all Christians in Norway, for our Christian witness in our homeland, and for the cause of Christian unity.

☩. Christe, audi nos. *(Christ, hear us.)*

R. Christe, exaudi nos. *(Christ, graciously hear us.)*

Lector: For Norway's civil authorities, for our Parliament and cabinet, for our King, Harald, and his line, for our ambassadors and all who serve abroad: grant them wisdom to work for the benefit of our people and nation while showing concern for people of other nations, too, especially for the poor and for refugees.

☩. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

Lector: For all who are stricken by disease, in exile or suffering from poverty and warfare, especially for people in Ukraine and other places subject to war and upheaval.

☩. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

Lector: For the Church here in Rome and for Christians throughout the world, for Pope Francis and for all Christian leaders, that they may enjoy a good, fruitful relationship with civil authorities.

☩. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

Lector: For all who gather for prayer and worship in this church, for the college of priests, and for all who live and work here in Santa Maria dell'Anima.

☩. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

PRECES SEU INTERCESSIONES

Biskopen: Kjære kristne! Erkebiskop Erik Valkendorf døde på denne dag for fem hundre år siden her i Roma. Han arbeidet for å fornye Kirken i Norge ved liturgiske bøker, byggevirksomhet og misjonsiver, og han stod fast da kongen krenket Kirkens rett. La oss be om at også vår gjerning, på forbønn av den hellige Olav, må bli trofast og fruktbar.

Lector: For alle kristne i Norge, for det kristne vitnesbyrd i vårt hjemland og for arbeidet for kristen enhet.

☩. Christe, audi nos. *(Kristus, hør oss.)*

R. Christe, exaudi nos. *(Kristus, bønnhør oss.)*

Lector: For Norges myndigheter, for vårt Storting og vår regjering, for vår konge Harald og hans hus, og for alle ambassadører og andre i tjeneste utenlands, om visdom til å styre til beste for folk og fedreland og med omtanke for folk i andre land, særlig for de fattige og flyktninger.

☩. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

Lector: For alle som er rammet av sykdom, som er på flukt eller lider under fattigdom og krig, særlig for folket i Ukraina og andre steder med krig og uro.

☩. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

Lector: For Kirken her i Roma og for kristne over hele verden, for pave Frans og for alle kristne ledere, om et godt og fruktbart forhold til de statlige myndigheter.

☩. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

Lector: For alle som samles til bønn og gudstjeneste i denne kirke, for kirkens prestekollegium og for alle som bor og har sitt daglige virke her i Santa Maria dell'Anima.

☩. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

Lector: For the dead, and especially for your servant, our brother, Archbishop Erik Valkendorf. Eternal rest, grant unto him and all who have died in the Lord: let perpetual light shine upon them.

V. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

V. Kyrie eleison.

R. Christe eleison. Kyrie eleison.

Our Father

Fader vår,
du som er i himmelen!
Helliget worde ditt navn.
Komme ditt rike.
Skje din vilje, som i himmelen så og på jorden.
Gi oss i dag vårt daglige brød.
Og forlat oss vår skyld,
som vi og forlater våre skyldnere.
Og led oss ikke inn i fristelse,
men fri oss fra det onde.

Lektor: For de avdøde, og især for din tjener, vår bror, erkebiskop Erik Valkendorf. Gi ham og alle som er døde i Herren den evige hvile, og la det evige lys skinne for dem.

V. Christe, audi nos.

R. Christe, exaudi nos.

K Y-rie e-léison. * Christe e-léison. Ký-rie e- léi- son.

P A-ter noster, qui es in cæ-lis, sancti-fi-cé-tur nomen tu-um, advé-ni-at regnum tu-um, fi-at vo-lúntas tu-a, sic-ut in cælo, et in terra. Panem nostrum co-ti-di-á-num da nobis hó-di-e; et dimít-te no-bis dé-bi-ta nostra, sic-ut et nos dimít-timus de-bi-tó-ri-bus nostris; et ne nos indú-cas in tenta-ti-ó-nem, sed lí-be-ra nos a Ma-lo.

Slutningsbønn

Ÿ. La oss be.

Allmechtige, evige Gud, du er kongenes krone og martyrenes seier. Vi vet at din salige martyr, Olav, taler vår sak for ditt åsyn. Din storhet lovpriser vi i hans død, og vi ber deg: Gi oss livets krone, som du har lovet dem som elsker deg.

Ved vår Herre Jesus Kristus din Sønn, som med deg og Den Hellige Ånd lever og råder, én Gud fra evighet til evighet.

AVSLUTNING

Ÿ. Herren være med dere.

Ř. Og med din ånd.

Ÿ. Herrens navn være lovet.

Ř. Fra nå av og til evig tid.

Ÿ. Vår hjelp er i Herrens navn.

Ř. Han som skapte himmel og jord.

Ÿ. Den allmechtige Gud velsigne dere,
Faderen ✠ og Sønnen ✠ og Den Hellige ✠ Ånd.

Ř. Amen.

Ÿ. La oss prise Herren.

Ř. Gud være lovet.

Oratio conclusiva

Ÿ. Orémus.

Deus, qui es regum coróna et mártýrum victória: tríbue nobis, quæsumus, beáti Olávi regis et mártýris tui, pia apud te experíri patrocínia, ut per tuam, quam in ejus passióne glorificámus, magnificéntiam, corónam vitæ diligéntibus te percipiámus repromíssam. Per Dóminum nostrum Iesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti, Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Ř. Amen

CONCLUSIO

Ÿ. Dóminus vobíscum.

Ř. Et cum spírítu tuo.

Ÿ. Sit nomen Domini benedictum.

Ř. Ex hoc nunc et usque in sæculum.

Ÿ. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

Ř. Qui fecit cælum et terram.

Ÿ. Benedícat vos omnípotens Deus,
Pater, ✠ et Fílius, ✠ et Spíritus ✠ Sanctus.

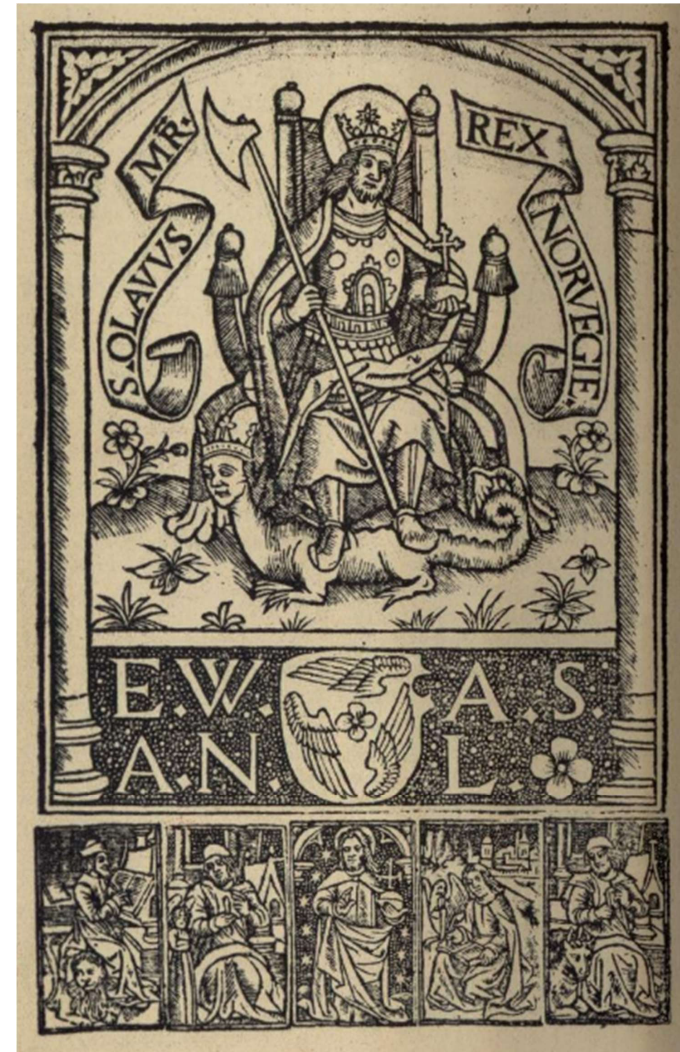
Ř. Amen.

Ÿ. Benedicámus Domino.

Ř. Deo grátias.

**UNVEILING OF MEMORIAL PLAQUE
FOR ARCHBISHOP ERIK VALKENDORF**

**AVDUKING AV MINNEPLATE
FOR ERKEBISKOP ERIK VALKENDORF**

Right side:

Opening page of St. Olav's Office, the 29th of July:

St. Olav Martyr and King of Norway

E.W.A.N.A.S.L.

– Ericus Walkendorf Archiepiscopus Nidrosiensis Apostolice Sedis Legatus

– Archbishop Erik Valkendorf of Nidaros, legate of the Apostolic See.

The three swans' wings are from the Valkendorf family coat of arms.

Below are the four evangelists and Christ.

Photo: The National Library of Norway

SPEECH AND UNVEILING

By the Præses of the Bishops' Conference of The Church of Norway, bishop of Nidaros Deanery, the Most Reverend Olav Fykse Tveit

BLESSING OF THE MEMORIAL PLAQUE

By Bishop Erik Varden OCSO of Trondheim

The Bishop: Our help is in the name of the Lord.

All: Who made heaven and earth.

The Bishop: The Lord be with you.

All: And with your spirit.

The Bishop: Let us pray.

After a short moment of silent prayer, he continues:

Lord, we give you thanks for your servant, Archbishop Erik Valkendorf, who full of zeal for Christ worked to renew your Catholic Church in Norway. Grant that we, who remember his life, by your mercy might be strengthened for our tasks. Bless ✠ this memorial plaque, and let it become for us and for all who see it a reminder of faithful prayer and labour for our people and nation and for Christian unity. Through Christ, our Lord.

All: Amen.

In silence, the bishop then sprinkles the memorial plaque with holy water.

TALE OG AVDUKING

Ved preses i Den norske kirkes bispemøte, biskop i Nidaros domprosti, Olav Fykse Tveit

VELSIGNELSE AV MINNEPLATEN

Ved biskop Erik Varden OCSO av Trondheim

Biskopen: Vår hjelp er i Herrens navn.

Alle: Han som skapte himmel og jord.

Biskopen: Herren være med dere.

Alle: Og med din ånd.

Biskopen: La oss be.

Etter en kort stunds bønn i stillhet, fortsetter han:

Herre, vi takker deg for din tjener erkebiskop Erik Valkendorf som full av Kristi iver arbeidet for å fornye din katolske Kirke i Norge. Gi at vi som minnes hans liv, ved din barmhjertighet må få styrke til vår gjerning. Velsign ✠ denne minneplate, og la den for oss og for alle som ser den bli en påminnelse om trofast bønn og arbeid for folk og fedreland og for kristen enhet. Ved Kristus, vår Herre.

Alle: Amen.

Biskopen stenker deretter i taushet vievann på minneplaten.

HYMN

We conclude by singing Elias Blix's Prayer for the Motherland

FEDRELANDSSALMEN

Gud sig - ne vårt dy - re fed - re - land og lat det som
ha - gen blø - ma! Lat ly - sa din fred frå fjell til strand og
vet - ter for vår - sol rø - ma! Lat fol - ket som brø - der
sa - man bu, som krist - ne det kan seg sø - ma.

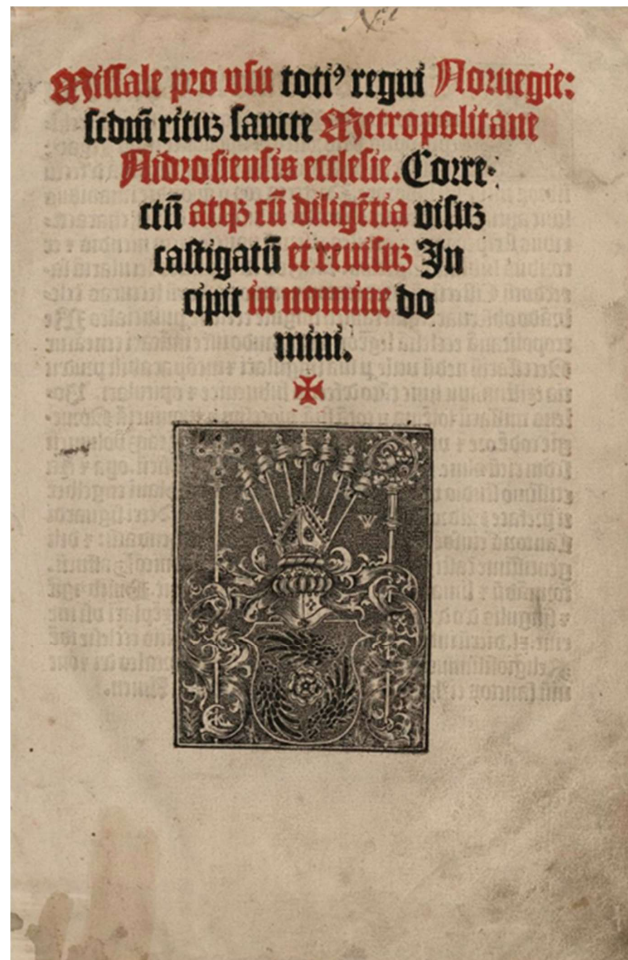
2. Vårt heimland i myrker lenge låg,
og vankunna ljuset gøymde.
Men, Gud du i nåde til oss såg,
din kjærleik oss ikkje gløymde.
Du sende ditt ord til Noregs fjell,
og ljøs over landet strøymde.

3. Vil Gud ikkje vera bygningsmann,
me fåfengt på huset byggja.
Vil Gud ikkje verja by og land,
kan vaktmann oss ikkje tryggja.
So vakta oss Gud, so me kan bu
i heimen med fred og hyggja!

4. No er det i Noreg atter dag
med vårsol og song i skogen.
Um sædet enn gror på ymist lag,
det brydder då etter plogen.
So signe då Gud det gode såd,
til groen ein gong er mogen!

POSTLUDIUM

The front page of Missale Nidrosiense, the Nidaros Missal (Copenhagen 1519), the first book to be printed for Norway, commissioned by archbishop Erik Valkendorf. In the centre is his episcopal coat of arms. Photo: The National Library of Norway